ROZSUDOK SÚDU PRVÉHO STUPŇA (piata komora)
zo 16. novembra 2006 *

Vo veci T-333/03,

Masdar (UK) Ltd, so sídlom v Eversley (Spojené kráľovstvo), v zastúpení: A. Bentley, QC, a P. Green, barrister,

žalobkyňa,

proti

Komisii Európskych spoločenstiev, v zastúpení: J. Enegren a M. Wilderspin, splnomocnení zástupcovia,

žalovanej,

ktorej predmetom je žaloba podľa článku 235 a článku 288 druhého odseku ES o zaplatenie za služby poskytnuté žalobkyňou na základe zmlúv TACIS MO.94.01/01.01/B002 a RU 96/5276/00, náhradu škody, ktorá vznikla žalobkyni v dôsledku nezaplatenia za služby, a zaplatenie úrokov,

* Jazyk konania: angličtina.

SÚD PRVÉHO STUPŇA
EURÓPSKYCH SPOLOČENSTIEV (piata komora),

v zložení: predseda komory M. Vilaras, sudkyne E. Martins Ribeiro a K. Jürimäe, tajomník: K. Pocheć, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 6. októbra 2005,

vyhlásil tento

Rozsudok

Právny rámec

1 Článok 28 ods. 2 rozpočtového nariadenia z 21. decembra 1977 uplatniteľného na všeobecný rozpočet Európskych spoločenstiev [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 356, s. 1, ďalej len „rozpočtové nariadenie") v znení platnom 4. apríla 2000, stanovuje:

„Každá pohľadávka, o ktorej sa zistí, že je oprávnená, má stanovenú výšku a je splatná, musí byť predmetom oznámenia o dlhu a povolenia na vymáhanie pohľadávky, ktoré vypracuje zodpovedný povoľujúci úradník..." [*neoficiálny preklad*]

Skutkové okolnosti

2 Začiatkom roku 1994 v rámci Programu technickej pomoci Spoločenstvu nezávislých štátov (TACIS) bola medzi Komisiou, zastúpenou zástupcom generálneho riaditeľa z generálneho riaditeľstva (GR) „Vonkajšie hospodárske vzťahy", a Helmico SA, zastúpenou svojím splnomocneným správcom, uzavretá zmluva s referenčným číslom MO.94.01/01.01/B002. Táto zmluva (ďalej len „moldavská zmluva") bola nazvaná „Pomoc pri organizácii súkromného združenia poľnohospodárov" a zaregistrovaná v rámci projektu s referenčným číslom TACIS/FD MOL 9401 (ďalej len „moldavský projekt").

3 V apríli 1996 Helmico a žalobkyňa uzavreli zmluvu, podľa ktorej sa žalobkyňa stala subdodávateľom Helmico pri poskytovaní určitých služieb stanovených moldavskou zmluvou.

4 Dňa 27. septembra 1996 bola medzi Komisiou, zastúpenou zástupcom generálneho riaditeľa z generálneho riaditeľstva (GR) „Vonkajšie politické vzťahy", a Helmico SA, zastúpenou svojím splnomocneným správcom, uzavretá zmluva TACIS s referenčným číslom RU 96-5276-00. V tejto zmluve (ďalej len „ruská zmluva") sa Helmico zaviazala poskytovať v Rusku služby v rámci projektu nazvaného „Federálny systém udeľovania osvedčení a testovania osív" s referenčným číslom TACIS/FD RUS 9502 (ďalej len „ruský projekt").

5 V decembri 1996 Helmico a žalobkyňa uzavreli zmluvu o subdodávke pre ruský projekt, veľmi podobnú zmluve uzavretej v apríli 1996 týkajúcej sa moldavského projektu.

6 Ku koncu roku 1997 žalobkyňu znepokojili omeškania v platbe zo strany Helmico, ktorá to ospravedlnila tým, že za omeškania je zodpovedná Komisia. Žalobkyňa sa

obrátila na úrady Komisie a dozvedela sa, že Komisia k danému dňu zaplatila všetky faktúry Helmico. Žalobkyňa pri podrobnejšom preskúmaní zistila, že Helmico jej poskytla oneskorené alebo nesprávne informácie o platbách, ktoré dostala od Komisie. Najmä vyšlo najavo, že Helmico čakala najmenej 9 mesiacov, kým oznámila žalobkyni prijatie prostriedkov zaplatených Komisiou s tvrdením, že nedostala dlžnú sumu v celom rozsahu, pričom táto bola úplne zaplatená, s tvrdením, že proces platby ešte prebiehal, kým Komisia už platby uskutočnila, a predložila žalobkyni kópie faktúr zaslaných Komisii, ktorých výška nezodpovedala tým, ktoré žalobkyňa faktúrovala Helmico.

7 Dňa 2. októbra 1998 sa uskutočnilo stretnutie medzi správcom Masdar a zástupcami Komisie.

8 Úrady Komisie zaslali 5. októbra 1998 faxom list spoločnosti Helmico. V tomto liste Komisia prejavila znepokojenie nad skutočnosťou, že názorové rozdiely medzi členmi konzorcia Helmico ohrozovali dokončenie ruského projektu, a zdôraznila, že prikladá veľkú dôležitosť rešpektovaniu podmienok ruskej zmluvy a úspechu ruského projektu. Žiadala od Helmico záruku vo forme vyhlásenia podpísaného spoločne Helmico a žalobkyňou s uvedením, že súhlasia s rešpektovaním podmienok ruskej zmluvy a ruský projekt bude úspešne dokončený v stanovenej lehote. Komisia v liste upresnila, že ak jej takáto záruka nebude doručená do pondelka 12. októbra 1998, má v úmysle použiť iné prostriedky na zabezpečenie dokončenia uvedeného projektu v súlade s podmienkami ruskej zmluvy.

9 Faxom zo 6. októbra 1998 Helmico odpovedala úradom Komisie, že názorové rozdiely medzi členmi konzorcia boli vyriešené a dokončenie ruského projektu nie je ohrozené. V tejto odpovedi upresnila, že členovia konzorcia sa dohodli, že všetky

nasledujúce platby vrátane faktúr týkajúcich sa ruského projektu, ktoré sa ešte spracúvali, budú vložené na určený bankový účet žalobkyne a nie na bankový účet Helmico. Rovnako uviedla nasledujúce:

„Takisto bolo dohodnuté, že spravovanie zmlúv bude dnešným dňom prevedené na pána S, riaditeľa Masdar. Mohli by ste nás kontaktovať čo najskôr a potvrdiť, že prijímate zmeny."

10 Tento list bol podpísaný pánom T ako splnomocneným správcom Helmico a obsahoval tento rukou písaný dodatok: „Schválil pán S, Masdar, 6. októbra 1998".

11 List rovnakého znenia z toho istého dňa, spolupodpísaný riaditeľom Masdar, bol zaslaný spoločnosťou Helmico Komisii vzhľadom na sumy, ktoré mali byť zaplatené v rámci moldavskej zmluvy.

12 Helmico 7. októbra 1998 zaslala Komisii ďalšie dva listy podpísané pánom T a spolupodpísané pánom S za Masdar. Ich obsah bol zhodný s obsahom listov zo 6. októbra, avšak v liste týkajúcom sa ruskej zmluvy nebol uvedený žiadny bankový účet, kým v liste týkajúcom sa moldavskej zmluvy bolo uvedené číslo bankového účtu spoločnosti Helmico v Aténach pre budúce platby.

13 Dňa 8. októbra 1998 Helmico zaslala dva listy správcom dotknutých projektov z úradu Komisie „zmluvy", v ktorých ich požiadala o vloženie všetkých neskorších platieb v rámci ruských a moldavských zmlúv na odlišný účet Helmico v Aténach. Tieto listy boli ukončené nasledujúcim vyhlásením:

„Predmetné pokyny nemôže Helmico odvolať bez písomného súhlasu riaditeľa Masdar, pána S. Prosíme Vás, aby ste informovali Masdar o stave, v ktorom je proces platby, a dátume, ku ktorému budú platby uskutočnené."

14 Dňa 8. októbra 1998 Helmico a žalobkyňa podpísali dohodu, v ktorej splnomocnili riaditeľa Masdar na prevod prostriedkov z dvoch účtov uvedených v listoch zo 7. a 8. októbra 1998 poslaných Komisii.

15 Komisia 10. novembra 1998 vydala správu o ukončení projektu, ktorá sa týkala ruského projektu. Zo šiestich oddielov, ktoré boli hodnotené, štyri získali hodnotenie „výborne", jeden „dobre" a ďalší „celkovo dostatočne". Dňa 26. februára 1999 Komisia vydala správu o ukončení projektu týkajúcu sa moldavského projektu, v ktorej dva z hodnotených oddielov získali hodnotenie „dobre" a štyri ďalšie „celkovo dostatočne".

16 Vo februári 1999 úradníci Komisie vykonali audit moldavského a ruského projektu. Audit ruského projektu bol ukončený v apríli 1999. Audit moldavského projektu ešte nebol ukončený v júli 1999.

17 Dňa 29. júla 1999 úrady Komisie zaslali žalobkyni list, v ktorom uviedli, že Komisia po tom, ako bola informovaná o existencii finančných nezrovnalostí medzi Helmico a žalobkyňou pri výkone ruskej a moldavskej zmluvy, pozastavila všetky platby, ktoré neboli ešte uskutočnené, a vykonala úplný audit, aby zistila, či pri výkone ruskej a moldavskej zmluvy nedošlo k sprenevere prostriedkov Spoločenstva. Komisia oboznámená o finančných ťažkostiach žalobkyne jej oznámila, že v rámci ruského projektu vložila zálohu 200 000 EUR na účet Helmico uvedený v pokynoch oznámených touto spoločnosťou 8. októbra 1998.

18 Suma vo výške 200 000 EUR bola vložená na tento účet v auguste 1999 a následne prevedená na účet žalobkyne.

19 V období od decembra 1999 do marca 2000 riaditeľ Masdar písomne kontaktoval viacerých zamestnancov Komisie, ako aj člena Komisie zodpovedného za vonkajšie vzťahy, pána Pattena. Medzi položenými otázkami bola aj otázka platby za služby poskytnuté zo strany Masdar.

20 Dňa 22. marca 2000 generálny riaditeľ spoločného úradu vonkajších vzťahov Komisie zaslal riaditeľovi Masdar nasledujúce informácie:

„Podľa intenzívnych konzultácií (pri ktorých boli zvážené viaceré možnosti vrátane konečného splnenia oboch zmlúv prostredníctvom doplňujúcich platieb v prospech Masdar, vyčíslených podľa vykonaných prác a výdavkov, ktoré Vám vznikli) úrady Komisie nakoniec rozhodli pristúpiť k vymáhaniu finančných prostriedkov už zaplatených Helmico ako zmluvnej strane. Z právneho hľadiska sa zdá, že všetky platby vykonané priamo Masdar (hoci prostredníctvom bankového účtu Helmico,

pre ktorý máte splnomocnenie) by boli v prípade platobnej neschopnosti Helmico považované za podvodné zo strany správcov alebo dlžníkov Helmico; okrem toho nie je isté, že v prípade sporu medzi Helmico a Masdar by prostriedky zaplatené Európskou komisiou definitívne dostala Masdar, ako si to želá Komisia."

21 Dňa 23. marca 2000 Komisia písomne oznámila Helmico svoje odmietnutie zaplatiť faktúry, ktorých platba bola sporná, a požiadala ho, aby zaplatil celkovú sumu 2 091 168,07 EUR. Komisia sa k tomu odhodlala po tom, ako zistila, že Helmico konal podvodne pri výkone moldavskej a ruskej zmluvy.

22 Žalobkyňa podala 31. marca 2000 žalobu proti Helmico na High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division [Vyšší súd (Anglicko a Wales), oddelenie lavice kráľovnej, Spojené kráľovstvo], v ktorej žiadala zaplatenie služieb poskytnutých vo forme subdodávky v rámci výkonu moldavskej a ruskej zmluvy v celkovej sume 453 000 EUR.

23 Dňa 4. apríla 2000 Komisia vypracovala podľa článku 28 ods. 2 finančného nariadenia dva úradné príkazy na úhradu určené spoločnosti Helmico. Obsah týchto dokumentov bol oznámený advokátom žalobkyne 1. februára 2002 (pozri bod 36 nižšie).

24 Riaditeľ Masdar poslal 15. júna 2000 fax členovi Komisie zodpovednému za vonkajšie vzťahy, v ktorom uviedol:

„Pred 18 mesiacmi sme upozornili Európsku komisiu na ťažkosti, ktoré máme s partnermi Helmico v dvoch vyššie uvedených projektoch. Boli sme ubezpečení, že

ak budeme pokračovať v projektoch, Európska komisia zabezpečí, aby nám bola vyplatená odmena za služby. Pokračovali sme vo financovaní a v uskutočňovaní oboch projektov vo Vašom mene za cenu výrazne zvýšených nákladov napriek tomu, že už sme si boli vedomí, že Helmico podviedla Masdar a vymáhateľnosť týchto prostriedkov bude málo pravdepodobná."

25 Odpoveď člena Komisie listom z 25. júla 2000 potvrdila stanovisko Komisie vyjadrené v liste z 22. marca 2000.

26 Dňa 5. februára 2001 riaditeľ Masdar opätovne poslal fax členovi Komisie zodpovednému za vonkajšie vzťahy s tvrdeniami, podľa ktorých jednak žalobkyňa bola zmluvnou stranou ruskej a moldavskej zmluvy uzavretých s Komisiou a jednak, že počas stretnutia z 2. októbra 1998 bola ubezpečená, že jej bude zaplatené, ak bude pokračovať v ruskom a moldavskom projekte.

27 V apríli 2001 žalobkyňa kontaktovala Komisiu, aby preskúmala možnosť priameho zaplatenia tejto spoločnosti Komisiou za práce uskutočnené a fakturované Helmico.

28 Listom z 8. mája 2001 člen Komisie zodpovedný za vonkajšie vzťahy zopakoval stanovisko Komisie, podľa ktorého žalobkyňa nebola zmluvnou stranou ruskej a moldavskej zmluvy.

29 Dňa 21. mája 2001 sa uskutočnilo stretnutie medzi advokátmi žalobkyne a úradmi Komisie na účely preskúmania možnosti priamej odmeny žalobkyne za poskytnuté služby.

30 Advokáti žalobkyne 1. augusta 2001 znovu podali Komisii žiadosť o dobrovoľné zaplatenie. Žalobkyňa žiadala zaplatenie 448 947,78 EUR alebo subsidiárne 249 314 EUR. Prvá suma zodpovedala celkovej výške fakturovanej zo strany Helmico Komisii, ktorá zostala nezaplatená, kým druhá suma zodpovedala cene prác vykonaných po zistení podvodu.

31 Dňa 28. augusta 2001 sa uskutočnilo stretnutie medzi advokátmi žalobkyne a úradmi Komisie na účely preskúmania možnosti priamej odmeny žalobkyne za poskytnuté služby.

32 Advokáti žalobkyne 10. októbra 2001 odovzdali úradom Komisie kópiu správy vypracovanej v roku 1998. Tento dokument mal pomôcť úradom Komisie znovu nájsť stopu po správcoch Helmico.

33 Dňa 16. októbra 2001 úrady Komisie odpovedali, že informácie boli odovzdané príslušným úradom GR „Rozpočet", Európskemu úradu pre boj proti podvodom a oddeleniu financií a zmlúv, ktorý sa zaoberal programami TACIS, a že úrady Komisie prijali všetky potrebné kroky na vyhľadanie správcov Helmico.

34 Advokáti žalobkyne 16. októbra 2001 písomne informovali Komisiu, že medzi úradmi Komisie a žalobkyňou existuje nepísaná dohoda, podľa ktorej Komisia zaplatí žalobkyni od 8. októbra 1998 pod podmienkou, že tá bude konať tak, aby ruský a moldavský projekt boli dokončené. Hlavné tvrdenia v tomto liste mali

preukázať, že Komisia pripustila, že žalobkyňa sa stala hlavnou zmluvnou stranou ruského projektu od roku 1998. List bol ukončený nasledujúcim tvrdením:

„Bol by som Vám vďačný, ak by ste ma informovali, či úrady Komisie prijímajú tvrdenie uvedené v tomto liste a či sú pripravené zaplatiť spoločnosti Masdar Ltd zálohu 279 711,85 EUR a počkať na ukončenie konania o vymáhaní začatého voči Helmico."

35 Tvrdenia advokátov žalobkyne boli úradmi Komisie odmietnuté v liste z 13. novembra 2001. V závere listu bolo uvedené nasledujúce tvrdenie:

„Komisia bude vymáhať od zástupcov Helmico sumu, ktorú táto spoločnosť dostala na základe príkazu na úhradu. Podľa výsledku tohto konania možno zvažovať nové možnosti týkajúce sa použitia vymoženej sumy."

36 Dňa 1. februára 2002 v písomnej odpovedi na otázku položenú advokátmi žalobkyne, úrady Komisie vysvetlili, že 4. apríla 2000 boli vydané dva úradné príkazy na úhradu voči Helmico, jeden týkajúci sa moldavskej zmluvy na sumu 1 236 200,91 EUR a druhý týkajúci sa ruskej zmluvy na sumu 854 967,16 EUR, teda v celkovej hodnote 2 091 168,07 EUR.

37 V liste z 27. februára 2002 určenému úradom Komisie advokáti žalobkyne uviedli, že sumy oboch úradných príkazov na úhradu približne zodpovedali výške uvedenej vo výpise o sumách, ktoré Komisia zaplatila Helmico. Z toho vyvodili, že Komisia

nepovažovala za potrebné vydať príkazy na úhradu súm, ktoré fakturovala Helmico Komisii, ale ktoré táto neuhradila.

38 Dňa 11. marca 2002 úrady Komisie písomne potvrdili advokátom žalobkyne, že oba úradné príkazy na úhradu vydané úradmi Komisie 4. apríla 2000 pre Helmico nezahŕňali sumy fakturované spoločnosťou Helmico Komisii, ktoré táto nezaplatila.

39 Právny servis Komisie odovzdal 17. decembra 2002 advokátom žalobkyne výpis o sumách, ktoré fakturovala Helmico Komisii, ako aj dátumy, zaplatené sumy a výšku neuhradených platieb.

40 Dňa 18. februára 2003 sa uskutočnilo stretnutie medzi advokátmi žalobkyne a úradmi Komisie.

41 Advokáti žalobkyne 23. apríla 2003 zaslali úradom Komisie doporučený list, v ktorého závere bolo toto vyhlásenie:

„... Pokiaľ úrady Komisie nevyhovejú najneskôr do 15. mája 2003 konkrétnej žiadosti mojej klientky o zaplatenie za poskytnuté služby, bude proti Komisii podaná na Súd prvého stupňa žaloba o náhradu škody podľa článkov 235 ES a 288 ES (predtým 178 a 215 Zmluvy ES)."

42 Faxom z 15. mája 2003 Komisia navrhla advokátom žalobkyne stretnutie na účely rokovania o prípadnom mimosúdnom riešení, podľa ktorého by Komisia žalobkyni zaplatila sumu 249 314,35 EUR za práce vykonané po zistení podvodu zo strany Helmico, ak žalobkyňa predloží dôkaz o dohode, v ktorej sa uvádza, že suma bude zaplatená priamo Komisiou, ak dokončí ruský a moldavský projekt.

43 Doporučeným listom z 23. júna 2003 advokáti žalobkyne odpovedali úradom Komisie, že odmietajú pokračovať v rokovaniach tak, ako ich navrhla Komisia, uvádzajúc detaily žiadosti žalobkyne, ako aj podmienky, za ktorých táto súhlasila so svojou účasťou na rokovaní.

44 Po uvedenom doporučenom liste nasledoval fax z 3. júla 2003, v ktorom advokáti žalobkyne uviedli, že požadujú odpoveď Komisie o možnosti, aby sa pred 15. júlom 2003 uskutočnilo stretnutie za navrhnutých podmienok, v opačnom prípade bude podaná žaloba na Súd prvého stupňa.

45 Listom z 22. júla 2003 úrady Komisie odpovedali, že nemôžu vyhovieť žiadosti žalobkyne o zaplatenie.

Konanie

46 Žalobkyňa návrhom podaným do kancelárie Súdu prvého stupňa 30. septembra 2003 podala predmetnú žalobu.

47 Písomná časť konania sa skončila 22. apríla 2004.

48 Na základe správy sudcu spravodajcu Súd prvého stupňa (piata komora) rozhodol o začatí ústnej časti konania a v rámci opatrení na zabezpečenie priebehu konania upravených v článku 64 Rokovacieho poriadku Súdu prvého stupňa vyzval účastníkov konania, aby predložili niektoré dokumenty a odpovedali na písomné otázky pred začatím pojednávania. Účastníci konania vyhoveli týmto žiadostiam v stanovenej lehote.

49 Dňa 6. októbra 2005 sa uskutočnilo neformálne stretnutie pred priatou komorou Súdu prvého stupňa v rámci opatrení na zabezpečenie priebehu konania, aby sa zistilo, či je možné mimosúdne riešenie veci.

50 Prednesy a odpovede účastníkov konania na ústne otázky položené Súdom prvého stupňa boli vypočuté na pojednávaní 6. októbra 2005.

51 V závere pojednávania Súd prvého stupňa priznal účastníkom konania lehotu do 30. novembra 2005 na účely zistenia možnosti mimosúdneho riešenia veci. Predseda piatej komory preto rozhodol odložiť ukončenie ústnej časti konania.

52 Listom podaným do kancelárie Súdu prvého stupňa 23. novembra 2005 žalobkyňa oznámila Súdu prvého stupňa, že k tomuto dátumu účastníci konania ešte nedospeli k mimosúdnemu urovnaniu.

53 V tom istom liste žalobkyňa čiastočne ustúpila od svojich návrhov na náhradu škody, a preto zmenila svoje návrhy. Najmä sa vzdala požiadavky na celkovú alebo čiastočnú náhradu nepriamej škody uvedenej v niektorých žalobných návrhoch v celkovej výške 1 402 179,95 britských libier (GBP), okrem prípadne priznanej sumy z dôvodu náhrady nemajetkovej ujmy.

54 Listom podaným do kancelárie Súdu prvého stupňa 29. novembra 2005 Komisia oznámila Súdu prvého stupňa, že medzi stranami nemohlo dôjsť k mimosúdnemu riešeniu veci.

55 Dňa 6. januára 2006 Komisia predložila svoje pripomienky k čiastočnému ustúpeniu žalobkyne od svojich návrhov na náhradu škody. Najmä uviedla, že zotrvá na svojich hlavných návrhoch, ktorými navrhuje zamietnuť žalobu a zaviazať žalobkyňu na náhradu trov konania. Komisia subsidiárne tvrdí, že aj v prípade, ak by bola žalobkyňa v spore čiastočne alebo úplne úspešná, mala by znášať aspoň tretinu svojich vlastných trov konania.

56 Predseda piatej komory skončil ústnu časť konania 16. januára 2006. Účastníkom konania to bolo oznámené listom z 18. januára 2006.

Návrhy účastníkov konania

57 Žalobkyňa navrhuje, aby Súd prvého stupňa:

— nariadil Komisii, aby zaplatila žalobkyni:

— sumu vo výške 448 947,78 EUR v rámci hlavného návrhu,

— úroky dlžné z tejto sumy k 31. júlu 2003 vo výške 98 121,24 GBP, ako aj úroky z omeškania od 1. augusta 2003 do vyhlásenia rozsudku,

— nasledujúce sumy v rámci náhrady nepriamej škody:

— vo výške 34 751,14 GBP na odmeny advokátom,

— vo výške 87 000 GBP z dôvodu ujmy vzniknutej nevyhnutným predajom niektorých zo svojich nehnuteľností v nevhodnom čase,

— sumu vo výške, ktorú Súd prvého stupňa považuje za primeranú, z dôvodu nemajetkovej ujmy,

— zaviazal Komisiu na náhradu trov predmetného konania. [List žalobkyne z 23. novembra 2005 o čiastočnom ustúpení, bod 7.]

58 Komisia navrhuje, aby Súd prvého stupňa:

— zamietol žalobu ako nedôvodnú,

— zaviazal žalobkyňu na náhradu trov konania,

— subsidiárne, ak by bola žalobkyňa v spore čiastočne alebo úplne úspešná, zaviazal ju na zaplatenie aspoň tretiny svojich vlastných trov konania.

Právny stav

Úvodné pripomienky Súdu prvého stupňa

59 Na úvod je potrebné pripomenúť, že ako vyplýva z ustálenej judikatúry, vznik mimozmluvnej zodpovednosti Spoločenstva v zmysle článku 288 druhého odseku ES za protiprávne konanie jeho inštitúcií je podmienený súčasným splnením niekoľkých podmienok, a to protiprávnosťou konania vytýkaného inštitúciám, existenciou škody a existenciou príčinnej súvislosti medzi uvádzaným konaním a údajnou škodou (rozsudok Súdneho dvora z 29. septembra 1982, Oleifici Mediterranei/EHS, 26/81, Zb. s. 3057, bod 16; rozsudky Súdu prvého stupňa z 11. júla 1996, International Procurement Services/Komisia, T-175/94, Zb. s. II-729, bod 44, a z 11. júla 1997, Oleifici Italiani/Komisia, T-267/94, Zb. s. II-1239, bod 20).

60 Pokiaľ nie je splnená čo len jedna z týchto podmienok, žaloba musí byť zamietnutá ako celok bez toho, aby bolo potrebné preskúmať ostatné podmienky (rozsudok Súdneho dvora z 15. septembra 1994, KYDEP/Rada a Komisia, C-146/91, Zb. s. I-4199, body 19 a 81; rozsudky Súdu prvého stupňa z 20. februára 2002, Förde-Reederei/Rada a Komisia, T-170/00, Zb. s. II-515, bod 37, a z 19. marca 2003, Innova Privat-Akademie/Komisia, T-273/01, Zb. s. II-1093, bod 23).

61 Pokiaľ ide o podmienku protiprávnosti správania vytýkaného inštitúcii, judikatúra vyžaduje, aby bolo preukázané dostatočne závažné porušenie právnej normy priznávajúcej práva jednotlivcom (rozsudok Súdneho dvora Bergaderm a Goupil/Komisia, C-352/98 P, Zb. s. I-5291, bod 42).

62 Pokiaľ ide o požiadavku, podľa ktorej musí byť porušenie dostatočne závažné, je rozhodujúcim kritériom, umožňujúcim považovať ju za splnenú, kritérium zjavného a závažného nerešpektovania obmedzení dotknutým orgánom Spoločenstva, ktoré sú stanovené pre jeho diskrečnú právomoc. V prípadoch, keď tento orgán disponuje len značne obmedzeným alebo dokonca neexistujúcim priestorom pre voľnú úvahu, na preukázanie dostatočne závažného porušenia môže postačovať obyčajné porušenie práva Spoločenstva (rozsudok Súdneho dvora z 10. decembra 2002, Komisia/Camar a Tico, C-312/00 P, Zb. s. I-11355, bod 54, rozsudok Súdu prvého stupňa z 12. júla 2001, Comafrica a Dole Fresh Fruit Europe/Komisia, T-198/95, T-171/96, T-230/97, T-174/98 a T-225/99, Zb. s. II-1975, bod 134).

63 Je vhodné doplniť, že článok 288 druhý odsek ES ustanovuje povinnosť, ktorá ukladá Spoločenstvu nahradiť škody spôsobené jeho inštitúciami v súlade so „zásadami spoločnými pre právne poriadky členských štátov" bez toho, aby tým obmedzoval dosah týchto zásad len na režim mimozmluvnej zodpovednosti Spoločenstva za protiprávne konanie uvedených inštitúcií.

64 Vnútroštátne právne úpravy mimozmluvnej zodpovednosti umožňujú jednotlivcom, aj keď na rôznej úrovni, v špecifických oblastiach a podľa rôznych podmienok, dosiahnuť na súde náhradu určitých škôd aj v prípade, že nedošlo k protiprávnemu konaniu pôvodcu škody.

65 V prípade, že je škoda spôsobená konaním inštitúcií Spoločenstva, ktorého protiprávnosť sa nepreukázala, mimozmluvná zodpovednosť Spoločenstva môže

vzniknúť, pokiaľ sú súčasne splnené podmienky týkajúce sa existencie škody, príčinnej súvislosti medzi škodou a konaním inštitúcií Spoločenstva, ako aj neobvyklej a osobitej povahy predmetnej škody (pozri v tomto zmysle rozsudok Súdneho dvora z 15. júna 2000, Dorsch Consult/Rada a Komisia, C-237/98 P, Zb. s. I-4549, bod 19).

66 Pokiaľ ide o tieto dva pojmy, škoda je na jednej strane neobvyklou, pokiaľ prekračuje hranice hospodárskych rizík, ktoré sú vlastné činnostiam v predmetnom sektore, a na druhej strane osobitou, pokiaľ zasahuje určitú kategóriu podnikateľských subjektov neprimerane v porovnaní s ostatnými podnikateľmi (rozsudky Súdu prvého stupňa Förde-Reederei/Rada a Komisia, už citovaný, bod 56, a z 10. februára 2004, Afrikanische Frucht-Compagnie a Internationale Fruchtimport Gesellschaft Weichert/Rada a Komisia, T-64/01 a T-65/01, Zb. s. II-521, bod 151).

67 Návrh žalobcu na náhradu škody je potrebné preskúmať vo svetle týchto úvah.

68 Žalobkyňa tvrdí, že jej žaloba je založená na porušení zásad mimozmluvnej zodpovednosti zo strany Komisie, ktoré sú uznané veľkým počtom členských štátov. V tomto ohľade sa odvoláva na nasledujúce konania:

— občianskoprávna žaloba založená na zásade zákazu bezdôvodného obohatenia (*de in rem verso*),

— občianskoprávna žaloba založená na konaní bez príkazu (*negotiorum gestio*),

— žaloba založená na porušení zásady ochrany legitímnej dôvery stanovenej právom Spoločenstva,

— občianskoprávna žaloba založená na skutočnosti, že úkony úradov Komisie predstavujú zavinenie alebo nedbanlivosť, ktoré jej spôsobili škodu.

69 Súd prvého stupňa poznamenáva, že návrh žalobkyne na náhradu škody je založený jednak na systéme mimozmluvnej zodpovednosti, ktorý nezahŕňa protiprávne správanie inštitúcií Spoločenstva alebo ich pracovníkov pri výkone ich funkcií (bezdôvodné obohatenie a konanie bez príkazu), a jednak na systéme mimozmluvnej zodpovednosti Spoločenstva z dôvodu protiprávneho správania inštitúcií Spoločenstva a ich pracovníkov pri výkone ich funkcií (porušenie zásady ochrany legitímnej dôvery a zavinenie alebo nedbalosť Komisie).

O návrhoch založených na mimozmluvnej zodpovednosti Spoločenstva, ak nejde o protiprávne správanie jeho orgánov (žaloby de in rem verso a negotiorum gestio)

Tvrdenia účastníkov konania

70 Pokiaľ ide o občianskoprávnu žalobu *de in rem verso*, žalobkyňa tvrdí, že jej uplatnenie predpokladá podľa spoločných právnych zásad členských štátov splnenie štyroch podmienok:

— žalovaný sa obohatil,

— žalobca bol ochudobnený,

— existuje súvislosť medzi obohatením žalovaného a ochudobnením žalobcu,

— obohatenie ani ochudobnenie nemajú platný právny základ: inak povedané, obohatenie je neoprávnené alebo „bezdôvodné".

71 Pokiaľ ide o prvú podmienku, žalobkyňa tvrdí, že Komisia sa obohatila vo výške celkovej hodnoty fakturovaných služieb, ktorých zaplatenie bolo pozastavené, teda 448 947,78 EUR.

72 Pokiaľ ide o druhú podmienku, žalobkyňa uvádza, že vzhľadom na skutočnosť, že faktúry, ktorých zaplatenie Komisia pozastavila, zodpovedajú službám, ktoré poskytla alebo ktoré jej poskytli tretie osoby vo forme subdodávky a ktoré zaplatila, ju ochudobnili o rovnakú sumu. Suma nemohla byť od Helmico získaná späť, pretože táto uviedla pozastavenie platby a vydanie príkazov na úhradu Komisiou ako dôvody obhajoby v rámci návrhu podaného žalobkyňou v Spojenom kráľovstve. Žalobkyňa dodáva, že zrejmý bankrot Helmico, ako aj zmiznutie jej správcov spôsobili, že jej ochudobnenie bolo definitívne.

73 Pokiaľ ide o tretiu podmienku, žalobkyňa tvrdí, že z predchádzajúceho vyplýva, že existuje priama súvislosť medzi hodnotou, o ktorú sa Komisia obohatila, a hodnotou, o ktorú bola žalobkyňa ochudobnená.

74 Pokiaľ ide o štvrtú podmienku, žalobkyňa tvrdí, že odmietnutie Komisie uskutočniť platby za vykonané práce po zistení podvodu v októbri 1998 nemožno zdôvodniť finančným nariadením, pretože oprávnenosť neskorších faktúr nie je spochybnená. Komisia takto mohla, informovaná o prípade, mať úžitok zo služieb poskytnutých žalobkyňou bez toho, aby jej za ne zaplatila, využijúc právomoc zastavenia a vymáhania v čase, keď žalobkyňa ukončila výkon svojich povinností a zaplatenie bola jediná zmluvná povinnosť, ktorá jej zostala vykonať. Komisia sa teda neoprávnene a bezdôvodne obohatila.

75 Žalobkyňa sa rovnako opiera o všeobecnú zásadu práva Spoločenstva, podľa ktorej sa Spoločenstvo nesmie neoprávnene obohatiť na úkor tretích osôb.

76 Pokiaľ ide o občianskoprávnu žalobu založenú na konaní bez príkazu, žalobkyňa uvádza, že jej uplatnenie podľa spoločných právnych zásad členských štátov predpokladá splnenie týchto piatich podmienok:

— konanie bez príkazu cudzej osoby (osoby, o ktorej záležitosť ide,) bez poverenia osoby, v ktorej prospech sa koná (obchodník), musí byť pre ňu z právneho alebo materiálneho hľadiska výhodná,

— v čase rozhodnom vo veci samej osoba, o ktorej záležitosť ide, nemohla obstarávať svoje záležitosti, ktorých obstaranie však bolo nevyhnutné,

— konajúci nemal v úmysle konať bezodplatne, nešlo o *animus donandi*,

— konajúci nemal žiadnu zmluvnú povinnosť spravovať obchody osoby, v ktorej prospech sa konalo,

— bolo možné oprávnene očakávať, že osoba, o ktorej záležitosť ide, by konala ako konajúci, ak by vedela o tom, že je potrebné konať.

77 Prvá podmienka je splnená, pretože Komisia vydala priaznivú správu o ukončení projektu, čím akceptovala prácu žalobkyne.

78 Druhá podmienka je splnená, pretože z faxu z 5. októbra 1998 vyplýva, že úrady Komisie, ktorá sa obávala, že výkon ruskej a moldavskej zmluvy nebude ukončený, požiadali žalobkyňu, aby prijala opatrenia na zabezpečenie ich ukončenia.

79 Tretia podmienka je splnená, pretože žalobkyňa v októbri 1998 informovala o svojom znepokojení, pokiaľ ide o nezaplatenie, čo preukazuje, že nemala v úmysle poskytnúť predmetné služby bezodplatne. To potvrdzuje skutočnosť, že sa dohodla s Helmico na otvorení zvláštneho účtu, ku ktorému bola splnomocnená v tom zmysle, že všetky platby uskutočnené Komisiou na tento účet, mohli byť prevedené žalobkyni.

80 Štvrtá podmienka je splnená, keďže samotné úrady Komisie popierajú existenciu zmluvného vzťahu medzi Komisiou a žalobkyňou.

81 Piata podmienka je splnená, keďže úrady Komisie vo svojom faxe z 5. októbra 1998 uviedli:

„Ak takáto záruka nebude doručená do pondelka 12. októbra 1998, Komisia má v úmysle použiť iné prostriedky na zabezpečenie dokončenia projektu v súlade s ustanoveniami zmluvy."

82 Podľa žalobkyne existencia konania bez príkazu predstavuje pre konajúceho povinnosť pokračovať v obstarávaní záležitostí osoby, v ktorej prospech sa koná, až do doby, keď ich táto osoba bude môcť obstarávať sama, a konať primerane, so starostlivosťou dobrého hospodára. Osoba, o ktorej záležitosť ide, musí konajúcemu nahradiť poskytnuté služby a výdavky, ktoré pri tomto konaní vznikli. V prejednávanom prípade žalobkyňa ukončila ruský a moldavský projekt a konala primerane, preto má právo na primeranú odmenu za vykonanú prácu a náhradu všetkých výdavkov, ktoré jej pri tejto práci vznikli.

83 Žalobkyňa potvrdzuje, že uplatnenie všeobecných zásad mimozmluvnej zodpovednosti, ktoré sú spoločné pre členské štáty, nepodlieha podmienke týkajúcej sa protiprávnosti správania osoby, ktorá sa obohatila, alebo osoby, o ktorej záležitosť ide. O protiprávny akt ide iba v tom prípade, ak osoba, ktorá sa obohatila, odmietne zaplatiť osobe, ktorá bola ochudobnená (žaloba *de in rem verso*) alebo osoba, o ktorej záležitosť ide, odmietne odškodniť konajúceho (*negotiorum gestio*). Preto žalobkyňa navrhuje prijať svoje návrhy v celom rozsahu ako dôvodné.

84 Komisia sa odvoláva na judikatúru, podľa ktorej na vznik mimozmluvnej zodpovednosti Spoločenstva musí žalobca preukázať neoprávnenosť údajného konania príslušného orgánu, skutočnú škodu a existenciu príčinnej súvislosti medzi týmto konaním a vymáhanou škodou (rozsudky Súdu prvého stupňa z 29. januára 1998, Dubois et Fils/Rada a Komisia, T-113/96, Zb. s. II-125, bod 54, a z 27. februára

2003, Vendedurías de Armadores Reunidos/Komisia, T-61/01, Zb. s. II-327, bod 40). Ak jedna z týchto podmienok nie je splnená, žaloba musí byť zamietnutá v celom rozsahu a nie je nevyhnutné zvážiť iné podmienky mimozmluvnej zodpovednosti (pozri rozsudok Innova Privat Akademie/Komisia, už citovaný, bod 23 a tam citovanú judikatúru).

85 Komisia v prvom rade uvádza, že vzhľadom na to, že v rámci jej návrhov založených na žalobách *de in rem verso* a *negotiorum gestio* žalobkyňa neuvádza žiadne presné tvrdenie, pokiaľ ide o protiprávnosť správania Komisie, jej návrhy je potrebné zamietnuť z dôvodu, že podmienka týkajúca sa protiprávnosti správania inštitúcie nie je splnená. Pokiaľ ide o tvrdenie žalobkyne, podľa ktorého je nesplnenie povinnosti náhrady škody samo osebe protiprávnym aktom, podľa Komisie ide o argumentáciu v kruhu, keďže uvedená škoda a skutočnosť zakladajúca zodpovednosť sú totožné.

86 Komisia subsidiárne uvádza, že podmienky na podanie žaloby založenej na zásade zákazu bezdôvodného obohatenia alebo konania bez príkazu nie sú splnené.

87 Najmä nemožno Komisii vytýkať, že sa obohatila neoprávnene alebo bezdôvodne na úkor žalobkyne z dôvodu pozastavenia platieb Helmico a vydania príkazov na vymáhanie voči nej v dôsledku podvodu v rámci ich zmluvného vzťahu. Komisia svojím konaním splnila povinnosť výslovne stanovenú finančným nariadením, ktorá nemohla, na rozdiel od tvrdenia žalobkyne, spôsobiť vznik práva subdodávateľa. Komisia sa naopak domnieva, že takáto povinnosť vylučuje možnosť zohľadniť záujmy tretích osôb.

88 Žalobkyňa nemôže tvrdiť, že bola „neoprávnene" ochudobnená, pretože požadovaná suma za práce vykonané na základe zmluvných povinností zodpovedá sume, ktorú jej dlhuje Helmico na základe zmlúv o subdodávke. Komisia pripomína, že žalobkyňa sa rozhodla nevstúpiť do zmluvného vzťahu s ňou, a preto nemôže požadovať záruky, na ktoré by mala nárok ako zmluvná strana.

89 Podľa Komisie občianskoprávna žaloba založená na *negotiorum gestio* sa nevzťahuje na situácie, v ktorých subdodávateľ vykonáva na základe zmluvy práce pre tretiu osobu. Komisia sa odvoláva na články vydané v októbri 2003 študijnou skupinou o európskom občianskom zákonníku o zásadách európskeho práva týkajúcich sa dobrovoľného zásahu do cudzej veci. Tieto články vylučujú zodpovednosť *a priori*, „pokiaľ sa zasahujúca strana zaviazala konať voči tretej osobe". V prejednávanom prípade, keďže žalobkyňa iba vykonávala povinnosti, ktoré jej vyplývali so zmluvy s Helmico, je potrebné *a priori* vylúčiť zodpovednosť podľa *negotiorum gestio*.

90 Podľa uvedených článkov zodpovednosť založená na *negotiorum gestio* je tiež vylúčená z dôvodu, že „zasahujúca strana" musí mať „primeraný dôvod konať". No „zasahujúca strana nemá primeraný dôvod konať, ak má skutočnú možnosť poznať vôľu príkazcu, ale nevykoná potrebné kroky na to, aby ju spoznala". V prejednávanom prípade sa Komisia domnieva, že aj za predpokladu, že zmluva s Helmico zanikla (čo sa nestalo), žalobkyňa sa mohla úplne oboznámiť so želaním Komisie. Keďže tak neurobila, konala „neprimerane"; ak by tak urobila a dospela k záveru, že Komisia si želala, aby konala spôsobom, ktorým konala, tento žalobný návrh by bol obsiahnutý v dôvode založenom na porušení zásady ochrany legitímnej dôvery.

Posúdenie Súdom prvého stupňa

91 Najskôr je potrebné pripomenúť, že režim mimozmluvnej zodpovednosti, ako ho upravuje väčšina vnútroštátnych právnych systémov, neobsahuje nevyhnutne

podmienku týkajúcu sa protiprávnosti alebo zavinenia v správaní žalovanej strany. Žaloby založené na bezdôvodnom obohatení alebo konaní bez príkazu majú za osobitných podmienok v občianskom práve predstavovať základ mimozmluvnej povinnosti pre toho, kto sa obohatil, alebo osobu, o ktorej záležitosť ide, ktorá pozostáva vo všeobecnosti buď z vrátenia toho, čo bolo nadobudnuté neoprávnene, alebo z nahradenia škody konajúceho.

92 Nevyplýva preto záver, že žalobné dôvody založené na bezdôvodnom obohatení a konaní bez príkazu, ktoré uviedla žalobkyňa, je potrebné zamietnuť iba z dôvodu, že podmienka týkajúca sa protiprávnosti spávania inštitúcie nie je splnená, ako to uvádza Komisia v prvom rade.

93 Ako bolo uvedené v bodoch 63 až 66 vyššie, článok 288 druhý odsek ES ukladá Spoločenstvu povinnosť nahradiť škody spôsobené jeho inštitúciami bez toho, aby tým obmedzoval režim mimozmluvnej zodpovednosti Spoločenstva len na zodpovednosť za zavinenie. Akt alebo správanie inštitúcie Spoločenstva, aj keď oprávnené, môže totiž spôsobiť neobvyklú a osobitú škodu, ktorú je Spoločenstvo podľa už citovanej judikatúry povinné napraviť.

94 Okrem toho súd Spoločenstva už mal príležitosť uplatniť určité zásady vymáhania plnenia poskytnutého bez právneho dôvodu, najmä v prípade bezdôvodného obohatenia, ktorého zákaz predstavuje všeobecnú zásadu práva Spoločenstva (rozsudok Súdneho dvora z 10. júla 1990, Grécko/Komisia, C-259/87, Zb. s. I-2845, uverejnenie abstraktu, bod 26; rozsudky Súdu prvého stupňa z 10. októbra 2001, Corus UK/Komisia, T-171/99, Zb. s. II-2967, bod 55, a z 3. apríla 2003, Vieira a i./Komisia, T-44/01, T-119/01 a T-126/01, Zb. s. II-1209, bod 86).

95 Preto je vhodné preskúmať, či podmienky žaloby *de in rem verso* alebo žalôb založených na *negotiorum gestio* sú v prejednávanom prípade splnené, aby bolo možné zistiť, či sa tieto zásady uplatnia.

96 V tomto ohľade je potrebné konštatovať, ako uvádza Komisia, že v skutkovom a právnom kontexte predmetného sporu žaloby založené na bezdôvodnom obohatení alebo konaní bez príkazu nemôžu byť úspešné.

97 Podľa zásad spoločných pre právne poriadky členských štátov totiž žaloby nemožno použiť, pokiaľ prospech toho, kto sa obohatil, alebo osoby, o ktorej záležitosť ide, je možné zdôvodniť zmluvou alebo právnou povinnosťou. Okrem toho podľa tých istých zásad uvedené žaloby môžu byť vo všeobecnosti použité len subsidiárne, to znamená v prípade, ak poškodená osoba nemôže použiť na uplatnenie svojho nároku žiadnu inú žalobu.

98 V predmetnom prípade je však zrejmé, že zmluvné vzťahy existujú jednak medzi Komisiou a Helmico a jednak medzi Helmico a žalobkyňou. Uvedená priama škoda zodpovedá odmene, ktorú Helmico dlhuje žalobkyni na základe zmlúv o subdodávke uzavretých medzi nimi a obsahujúcich dohodu o príslušnosti, podľa ktorej sú súdy Anglicka a Walesu príslušné rozhodnúť v prípadných zmluvných sporoch. Je preto nepochybne úlohou Helmico, aby zaplatila za práce vykonané žalobkyňou a niesol prípadnú zodpovednosť za nezaplatenie, ako to preukazuje súdne konanie, ktoré žalobkyňa v tomto ohľade začala voči Helmico, a ktoré práve prebieha, hoci je pozastavené, pred High Court of Justice. Prípadná platobná neschopnosť Helmico nemôže byť dôvodom toho, aby Komisia prevzala túto zodpovednosť, keďže žalobkyňa nemôže mať dva zdroje rovnakého nároku na odmenu. Zo spisu totiž vyplýva, čo účastníci konania nenamietajú, že uvedené súdne konanie pred High Court of Justice sa týka zaplatenia za služby, na ktoré sa vzťahuje predmetná žaloba.

99 Z toho vyplýva, že prípadné obohatenie Komisie alebo ochudobnenie žalobkyne, pokiaľ vyplýva z rámca predmetnej zmluvy, nemožno kvalifikovať ako bezdôvodné.

100 Analogickú úvahu možno použiť na odmietnutie uplatnenia zásad občianskoprávnej žaloby z konania bez príkazu, ktorú podľa zásad spoločných pre právne poriadky členských štátov možno použiť na vznik zodpovednosti verejnej moci len výnimočne vo všeobecnosti a osobitne v skutkovom a právnom kontexte predmetného sporu. Podmienky uplatnenia občianskoprávnej žaloby založenej na konaní bez príkazu zjavne nie sú splnené z nasledujúcich dôvodov.

101 Je potrebné uviesť, že výkon zmluvných povinností žalobkyne voči Helmico nemožno správne kvalifikovať ako dobrovoľný zásah do cudzej veci, ktorú bolo nevyhnutne potrebné obstarať, ako sa to vyžaduje v prípade tejto žaloby. Predtým, ako sa zaviazala pokračovať vo výkone ruského a moldavského projektu, žalobkyňa v októbri 1998 kontaktovala úrady Komisie, čo zbavuje jej konanie dobrovoľného charakteru. Ďalej záver, ktorý žalobkyňa odvodzuje z listu z 5. októbra 1998, podľa ktorého Komisia nebola oprávnená spravovať dotknuté projekty, je zjavne chybný vzhľadom na obsah tohto listu, v ktorom Komisia výslovne zdôraznila svoju možnosť „pristúpiť k iným prostriedkom na zaručenie dokončenia projektu". Nakoniec argumentácia žalobkyne je tiež v rozpore so zásadami konania bez príkazu, pokiaľ ide o vedomosť osoby, o ktorej záležitosť ide, o činnosti konajúceho. Činnosť konajúceho sa totiž vo všeobecnosti uskutočňuje bez vedomia osoby, o ktorej záležitosť ide, alebo aspoň bez toho, aby si táto osoba bola vedomá potreby konať okamžite. Žalobkyňa však sama uvádza, že jej rozhodnutie v októbri 1998 pokračovať v prácach vyplývalo z podnetu Komisie.

102 Navyše je vhodné pripomenúť, že podľa judikatúry podnikateľské subjekty musia znášať hospodárske riziko, ktoré je súčasťou ich činnosti, majúc na zreteli okolnosti každého konkrétneho prípadu (pozri rozsudok Súdu prvého stupňa zo 17. decembra

1998, Embassy Limousines & Services/Parlament, T-203/96, Zb. s. II-4239, bod 75 a tam citovanú judikatúru).

103 Nebolo však preukázané, že žalobkyni vznikla neobvyklá a osobitá škoda prekračujúca hranice hospodárskych a obchodných rizík, ktoré sú vlastné jej činnosti. V každom zmluvnom vzťahu existuje určité riziko, že jedna strana nebude dostatočne plniť zmluvu, alebo sa dokonca stane neschopnou platiť. Je úlohou zmluvných strán primerane zmierniť toto riziko v ustanoveniach zmluvy. Žalobkyňa vedela, že Helmico nesplnila svoje zmluvné povinnosti, ale vedome sa rozhodla pokračovať v plnení svojich povinností namiesto podania formálneho prostriedku nápravy. Týmto prijala obchodné riziko, ktoré možno kvalifikovať ako obvyklé. Otázka, či rozhodnutie vyplývalo z podnetu Komisie, a/alebo bolo úplne alebo čiastočne ovplyvnené dôverou, že Komisia zabezpečí zaplatenie za služby, ak Helmico nebude schopná platiť, vyplýva teda zo žalobného dôvodu založeného na porušení zásady ochrany legitímnej dôvery.

104 Z predchádzajúceho vyplýva, že prvé dva žalobné dôvody, ktoré žalobkyňa uviedla, založené na zásadách spoločných pre právne poriadky členských štátov v oblasti mimozmluvnej zodpovednosti bez zavinenia, je potrebné zamietnuť ako nedôvodné.

O návrhoch založených na mimozmluvnej zodpovednosti Spoločenstva za protiprávne správanie svojich orgánov

O legitímnej dôvere

— Tvrdenia účastníkov konania

105 Žalobkyňa sa odvoláva na judikatúru, podľa ktorej právo domáhať sa ochrany legitímnej dôvery sa vzťahuje na každého jednotlivca, ktorý sa nachádza v situácii,

z ktorej vyplýva, že administratíva Spoločenstva vytvorila v jeho vedomí dôvodné nádeje. Okrem toho zdôrazňuje, že podnikateľské subjekty musia znášať hospodárske riziko, ktoré je súčasťou ich činnosti, majúc na zreteli okolnosti každého konkrétneho prípadu.

106 Žalobkyňa uvádza, že stretnutie s úradmi Komisie 2. októbra 1998 a neskoršia korešpondencia týkajúca sa otvorenia zvláštneho bankového účtu pre Helmico, na ktorý bola splnomocnená, vyvolalo vo vedomí žalobkyne nádeje, že úrady Komisie zabezpečia, aby jej bolo skutočne zaplatené za prácu, ktorú vykonala.

107 Podľa žalobkyne, práve kvôli tomuto očakávaniu ukončila ruský a moldavský projekt. Tým však neniesla riziko vlastné jej činnosti, pretože vzhľadom na to, že nebola v zmluvnom vzťahu s Komisiou a Helmico jej nezaplatila, mohla prestať poskytovať predmetné služby. Keďže žalobkyňa pracovala pre Komisiu, mohla oprávnene očakávať, že sa s ňou bude zaobchádzať lojálne a nevznikne riziko, že jej nebude zaplatené za služby poskytnuté na naliehavú žiadosť úradov Komisie.

108 Komisia sa tým, že povzbudila žalobkyňu, aby dokončila svoje služby, následne odmietla zaplatiť za tieto služby Helmico a neprijala opatrenia potrebné na to, aby sa uistila, že žalobkyňa bude odškodnená za prácu, ktorú vykonala, dopustila pochybenia zakladajúceho jej mimozmluvnú zodpovednosť.

109 Žalobkyňa uvádza, že presné, i keď nie výslovné uistenia vyplývajúce z celkového správania Komisie v predmetom prípade vrátane nedostatku reakcie z jej strany možno zhrnúť a interpretovať takto:

— žalobkyňa upozornila úrady Komisie na skutočnosť, že Helmico nezaplatila žalobkyni a podviedla ju predložením falošných dokumentov týkajúcich sa faktúr, ktoré Helmico odovzdala Komisii,

— úrady Komisie usúdili, že to predstavuje podvod, pretože prostriedky Spoločenstva boli zaplatené Helmico a táto nezaplatila dotknutému poskytovateľovi služieb, teda žalobkyni,

— žalobkyňa oznámila úradom Komisie svoj zámer neinvestovať ďalej svoj čas ani prostriedky, až kým nebude nájdený mechanizmus, ktorý zabezpečí, že jej bude zaplatené,

— úrady Komisie boli informované o zavedení tohto mechanizmu a nevzniesli proti nemu žiadnu námietku. Presnejšie, uvedený mechanizmus sa uskutočnil otvorením bankového účtu Helmico, na ktoré bola žalobkyňa splnomocnená,

— jeden člen úradov Komisie vyjadril znepokojenie nad tým, že ruský projekt nemusí byť dokončený, a upozornil žalobkyňu, že ak účastníci nevyriešia svoje spory, Komisia môže preskúmať iné prostriedky na účely dokončenia dotknutých projektov,

— úrady Komisie umožnili žalobkyni pokračovať v realizácii ruského a moldavského projektu a neoznámili jej, že v momente dokončenia projektov budú platby Helmico pozastavené a vydané príkazy na úhradu,

— žalobkyňa dokončila ruský a moldavský projekt a úrady Komisie prijali správy o jeho vykonaní,

— Komisia vykonala platbu na bankový účet Helmico, na ktorý bola žalobkyňa splnomocnená,

— ako vyplýva z listu Komisie z 22. marca 2000, jej úrady mali v úmysle uskutočniť dodatočné prevody pre žalobkyňu, vypočítané na základe práce, ktorú vykonala, a výdavkov, ktoré je vznikli, ale usúdili, že existujú právne nejasnosti, pokiaľ ide o otázku, či by platby mohli byť označené za sporné zo strany Helmico alebo správcov jej konkurznej podstaty,

— Komisia pozastavila všetky ostatné platby a v apríli 2000 vydala príkazy na úhradu adresované Helmico až po tom, ako žalobkyňa dokončila ruský a moldavský projekt, a boli prijaté správy o dokončení projektu,

— dňa 15. júna 2000 riaditeľ Masdar poslal fax členovi Komisie zodpovednému za vonkajšie vzťahy, v ktorom uviedol: „Pred 18 mesiacmi sme upozornili Európsku komisiu na ťažkosti, ktoré máme s partnermi Helmico v dvoch vyššie uvedených projektoch. Boli sme ubezpečení, že ak budeme pokračovať v projektoch,

Európska komisia zabezpečí, aby nám bola vyplatená odmena za služby. Pokračovali sme vo financovaní a v uskutočňovaní oboch projektov vo vašom mene za cenu výrazne zvýšených nákladov napriek tomu, že už sme si uvedomili, že Helmico sa dopustila podvodu voči Masdar a tieto prostriedky budú pravdepodobne nevymožiteľné",

— člen Komisie v písomnej odpovedi z 25. júla 2000 nepoprel vyhlásenie riaditeľa Masdar, podľa ktorého táto spoločnosť bola ubezpečená, že jej bude zaplatené.

110 Komisia pripomína, že z ustálenej judikatúry vyplýva, že podnikateľské subjekty musia znášať hospodárske riziko, ktoré je súčasťou ich činnosti, majúc na zreteli okolnosti každého konkrétneho prípadu. Toto pravidlo je však v každom prípade obmedzené zásadou rešpektovania legitímnej dôvery. Podľa ustálenej judikatúry právo domáhať sa ochrany legitímnej dôvery sa vzťahuje na každého jednotlivca, ktorý sa nachádza v situácii, z ktorej vyplýva, že administratíva Spoločenstva najmä tým, že mu poskytla presné uistenia, vytvorila v jeho vedomí dôvodné nádeje.

111 Komisia sa domnieva, že stretnutie s úradmi Komisie 2. októbra 1998 a neskoršiu korešpondenciu uvedenú žalobkyňou nemožno odôvodnene chápať ako „presné uistenie" úradov Komisie, podľa ktorého dbali o to, aby bolo žalobkyni skutočne zaplatené za vykonané práce.

112 Pokiaľ ide o predmetné stretnutie, Komisia je toho názoru, že úlohou žalobkyne je preukázať, že jej uistenia alebo aspoň vyhlásenie, ktoré možno odôvodnene chápať

v tomto zmysle, boli skutočne poskytnuté počas tohto stretnutia, a to žalobkyňa neurobila. Komisia uvádza, že je stále pripravená vyriešiť tento spor mimosúdne zaplatením sumy 249 314,35 EUR, ktorá zodpovedá hodnote služieb fakturovaných žalobkyňou po tomto stretnutí, ak táto môže takýto dôkaz poskytnúť.

113 Pokiaľ ide o fax z 5. októbra 1998 zaslaný Helmico, Komisia vyhlásila, že ju jednak znepokojila skutočnosť, že názorové rozdiely medzi členmi konzorcia Helmico ohrozovali dokončenie ruského projektu, a jednak sa snažila získať záruku, že Helmico a žalobkyňa budú konať v súlade s ustanoveniami ich zmlúv.

114 Podľa Komisie následnú korešpondenciu nemožno chápať ako takéto uistenie. Pozostávala totiž buď z listov medzi žalobkyňou a Helmico, alebo listov, ktoré Helmico zaslala Komisii. Uvedené listy obsahovali najmä ubezpečenie, že Helmico a žalobkyňa vyriešili svoje spory a ruská a moldavská zmluva budú vykonané. Obsahovali aj iné informácie, najmä, že správa dotknutých projektov bude prevedená na riaditeľa Masdar a určité platby dlhované na základe zmlúv budú vložené na bankový účet patriaci Masdar. Tieto informácie sa týkali iba tvrdení účastníkov s cieľom uľahčiť rozhodnutie ich názorových rozdielov a nemali byť chápané ako návrh na zmenu pôvodných zmluvných podmienok predložených týmito účastníkmi Komisii.

115 Komisia tiež popiera, že skutočnosť, že v liste z 25. júla 2000 nereagovala na tvrdenie Masdar, podľa ktorého táto spoločnosť „bola ubezpečená, že ak bude pokračovať v projektoch, Európska komisia dohliadne na to, aby jej bolo za služby zaplatené", možno považovať za výslovné ubezpečenie alebo nepísané uznanie toho, že Masdar

vstúpila do zmluvného vzťahu s Komisiou, alebo toho, že Komisia sa zaviazala konať tak, aby žalobkyni bolo zaplatené za súbor prác, ktoré vykonala na základe svojej zmluvy s Helmico (rozsudok Súdu prvého stupňa z 27. marca 1990, Chomel/Komisia, T-123/89, Zb. s. II-131, bod 27).

116 Komisia okrem toho pripomína, že na to, aby sa mohla odvolať na zásadu ochrany legitímnej dôvery, žalobkyňa musí preukázať existenciu príčinnej súvislosti medzi poskytnutými ubezpečeniami a spôsobenou škodou. Inými slovami, musí nielen preukázať, že dotknutá inštitúcia Spoločenstva poskytla ubezpečenia, ale že ona sama utrpela škodu tým, že konala s dôverou v tieto ubezpečenia (rozsudok Embassy Limousines & Services/Parlament, už citovaný).

117 Preto aj za predpokladu, že list z 25. júla 2000 obsahoval ubezpečenie, že žalobkyni bude zaplatené, uvedené ubezpečenie bolo neúčinné, pretože prípadná škoda, ktorá by žalobkyni vznikla z dôvodu výdavkov vynaložených na výkon zmluvy uzavretej s Helmico, by vznikla pred týmto dňom.

118 Komisia navrhuje určiť, že žalobkyni neboli poskytnuté presné ubezpečenia, a zamietnuť žalobu založenú na legitímnej dôvere.

— Posúdenie Súdom prvého stupňa

119 Podľa ustálenej judikatúry právo domáhať sa ochrany legitímnej dôvery, ktorá predstavuje jednu zo základných zásad Spoločenstva, sa vzťahuje na každého jednotlivca, ktorý sa nachádza v situácii, z ktorej vyplýva, že administratíva Spoločenstva tým, že mu poskytla presné uistenia, vytvorila v jeho vedomí dôvodné nádeje. Bez ohľadu na formu oznámenia sú takýmito uisteniami tie informácie, ktoré

sú presné, zhodujúce sa, neviažuce sa na splnenie žiadnej podmienky a ktoré pochádzajú z oprávnených a dôveryhodných zdrojov (pozri rozsudok Súdu prvého stupňa z 21. júla 1998, Mellett/Súdny dvor, T-66/96 a T-221/97, Zb. VS s. I-A-449 a II-1305, body 104 a 107 a tam citovanú judikatúru). Z judikatúry tiež vyplýva, že zásada legitímnej dôvery predstavuje pravidlo práva priznávajúce práva jednotlivcom (rozsudok Súdu prvého stupňa zo 6. decembra 2001, Emesa Sugar/Rada, T-43/98, Zb. s. II-3519, bod 64). Porušenie tejto zásady môže mať tiež za následok vznik zodpovednosti Spoločenstva. Rovnako platí, že podnikateľské subjekty musia znášať hospodárske riziko, ktoré je súčasťou ich činnosti, majúc na zreteli okolnosti každého konkrétneho prípadu (pozri v tomto zmysle rozsudky Súdneho dvora z 25. mája 1978, HNL a i./Rada a Komisia, 83/76 a 94/76, 4/77, 15/77 a 40/77, Zb. s. 1209, bod 7, a z 24. júna 1986, Développement a Clemessy/Komisia, 267/82, Zb. s. 1907, bod 33).

120 Zo spisu vyplýva, že uvedené nádeje žalobkyne sa týkali zaplatenia Komisiou za služby poskytnuté spoločnosti Helmico na základe zmluvy. V predmetnej veci je potrebné konštatovať, že písomné dokumenty Komisie, ktoré má Súd prvého stupňa k dispozícii, nemožno v žiadnom prípade chápať ako presné uistenia, že Komisia sa zaviazala zaplatiť za služby žalobkyne, ktoré mohli v jej vedomí vyvolať dôvodné nádeje.

121 Fax z 5. októbra 1998 bol totiž určený Helmico a obsahoval varovanie, že ak sa bude ukončenie ruského projektu zdať ohrozené, Komisia môže na účely jeho úspešného ukončenia použiť iné prostriedky, ako sú služby konzorcia Helmico a žalobkyne. Nemožno preto vyvodiť z tohto listu ani „naliehavú žiadosť" Komisie, aby žalobkyňa ukončila ruský projekt za každú cenu, ani uistenie, že ak Helmico žalobkyni nezaplatí, Komisia prevezme zodpovednosť za zaplatenie.

122 Súd prvého stupňa sa tiež domnieva, že korešpondencia týkajúca sa otvorenia zvláštneho bankového účtu pre Helmico, na ktorý bude žalobkyňa splnomocnená,

nemožno chápať ako uistenie poskytnuté žalobkyni, keďže Komisia sa nevyjadrila v rámci tejto korešpondencie, ktorá pozostávala buď z listov medzi žalobkyňou a Helmico, alebo z listov, ktoré Helmico zaslala Komisii. Prostredníctvom týchto listov sa Komisia dozvedela určité informácie, ktoré sa týkali finančných urovnaní medzi účastníkmi. Skutočnosť, že Komisia vzala na vedomie zmenu bankového účtu Helmico a tiež vedela o splnomocnení žalobkyne k uvedenému účtu, však nemožno chápať ako dodatočné uistenie poskytnuté žalobkyni.

123 Takéto uistenie nemožno vyvodzovať z listu z 29. júla 1999, ktorý Komisia poslala žalobkyni. V tomto liste totiž Komisia informovala žalobkyňu o svojom rozhodnutí zaplatiť iba zálohu vo výške 200 000 EUR, ktorá bude vložená na účet Helmico na základe faktúr, ktoré táto spoločnosť vydala, ako aj o pozastavení budúcich platieb až do vyriešenia finančných nezrovnalostí v rámci moldavského a ruského projektu. Tento list jasne naznačoval, že budúce platby nebudú uskutočnené v závislosti od prác vykonaných žalobkyňou, ale na základe faktúr vydaných spoločnosťou Helmico, a budú podmienené výsledkami auditov o použití prostriedkov Spoločenstva.

124 Ďalej, pokiaľ ide o list z 22. marca 2000 zaslaný žalobkyni Komisiou, analýza, podľa ktorej tento list obsahuje ubezpečenia o zaplatení, je v rozpore so samotným obsahom tohto listu, ktorým Komisia výslovne odmieta žiadosť žalobkyne o zaplatenie priamo Komisiou, najmä z právneho hľadiska z dôvodu možných následkov prípadnej platobnej neschopnosti Helmico, vzhľadom na zmluvné vzťahy medzi ňou a Masdar.

125 Napokon, pokiaľ ide o list z 25. júla 2000, ako Komisia oprávnene uvádza, skutočnosť, že nereagovala na tvrdenie, ktoré žalobkyňa predložila po prvýkrát

o existencii uistení, ktoré poskytla, nepotvrdzuje uvedené tvrdenie, keďže ani samotný list nemôže byť považovaný za presné uistenie poskytnuté Komisiou.

126 Súd prvého stupňa takisto nemá prostriedky, ktoré by mu umožnili zistiť, či uvedené uistenia boli poskytnuté na stretnutí z 2. októbra 1998.

127 Okrem toho vzhľadom na ostatné časti spisu sa to javí ako vysoko nepravdepodobné. Presné uistenia odmeniť priamo žalobkyňu by totiž *a fortiori* znamenali zmenu počiatočných zmluvných podmienok. Za týchto podmienok, keďže počiatočný zmluvný rámec bol písomný, zmena tohto rámca by mala byť tiež uskutočnená písomne. Výslovná žiadosť o potvrdenie prijatia zmien, zaslaná Komisii faxom zo 6. októbra 1998, spolupodpísaná spoločnosťou Helmico a žalobkyňou však zostala bez odpovede. Z toho možno odvodiť, že skutočnou vôľou Komisie nebolo odkloniť sa od platných práv a povinností. Postoj Komisie, ako vyplýva z týchto dokumentov a skutkových okolností, bol zjavne stály, keďže sa stále vyhýbala priamo sa zaviazať voči žalobkyni a usilovala sa zotrvať v zmluvnom vzťahu s Helmico, tak pokiaľ ide o korešpondenciu, ako aj o platby nasledujúce po stretnutí z 2. októbra 1998.

128 Z odpovedi Komisie na písomné otázky Súdu prvého stupňa vyplýva, že žiadna zápisnica z tohto stretnutia nebola vypracovaná, čo svedčí o jeho neformálnej povahe. Za týchto okolností sa Súd prvého stupňa domnieva, že nemožno odôvodnene pripustiť, že sa Komisia mohla zaviazať na zaplatenie takých značných súm na stretnutí uvedeného typu, najmä keďže nedošlo k žiadnemu neskoršiemu konaniu, ktoré by mohlo takýto záväzok potvrdiť. Napokon aj za predpokladu, že počas neformálneho stretnutia zamestnanec Komisie poskytol ústne upresnenia

týkajúce sa otázky odmeny, v každom prípade by nebolo odôvodnené, aby sa opatrný a obozretný hospodársky subjekt na základe uvedených tvrdení zaviazal vykonať finančne nákladné práce bez inej poskytnutej záruky.

129 Napokon, pokiaľ ide o ponuku, ktorou Komisia faxom z 15. mája 2003 navrhla žalobkyni mimosúdne vyrovnanie vo výške 249 314,35 EUR za práce vykonané po zistení podvodu zo strany Helmico, z uvedeného faxu zjavne vyplýva, že táto ponuka podliehala podmienke, že bude predložený dôkaz o dohode medzi Komisiou a žalobkyňou o tom, že Komisia zaplatí priamo žalobkyni, ak tá dokončí ruský a moldavský projekt. Žalobkyňa však nemohla takýto dôkaz predložiť ani Komisii, ani Súdu prvého stupňa a musela sa uspokojiť len s jednoduchými tvrdeniami, ktoré vzhľadom na iné časti spisu nemajú dôkaznú hodnotu.

130 Za týchto podmienok je opodstatnené prijať záver, že dostupné dôkazy skúmané jednotlivo alebo ako celok zjavne nepredstavujú presné uistenia poskytnuté Komisiou, ktoré by mohli vo vedomí žalobkyne vyvolať dôvodné nádeje umožňujúce jej odvolávať sa na zásadu legitímnej dôvery.

131 Tretí žalobný dôvod založený na porušení zásady legitímnej dôvery musí byť preto zamietnutý ako nedôvodný.

O zavinení alebo nedbanlivosti

— Tvrdenia účastníkov konania

132 Podľa žalobkyne zo všeobecných zásad mimozmluvnej zodpovednosti za zavinenie platných v systémoch občianskeho práva a zo zásady mimozmluvnej zodpovednosti

založenej na nedbanlivosti platnej v anglo-saských systémoch vyplýva, že ak Komisia vykoná svoju právomoc pozastaviť zaplatenie vyplývajúce zo zmluvy v prípadoch chýb, nezrovnalostí alebo podvodu spôsobeného druhou zmluvnou stranou, musí preukázať primeranú starostlivosť, aby sa uistila, že nepoškodzuje tretiu osobu, alebo nahradiť škodu, ktorá tretej osobe vznikla.

133 V prejednávanom prípade si úrady Komisie normálne mali byť vedomé toho, že pri pozastavení platieb Helmico nebude žalobkyni zaplatené za služby, ktoré poskytla v dobrej viere Komisii ako subdodávateľ Helmico. Nemožno tvrdiť, že škoda, ktorá vznikla žalobkyni, je len obvyklým obchodným rizikom spojeným s nezaplatením zo strany dlžníka. Predmetná vec nepredstavuje realizáciu takéhoto rizika, ale vedomé použitie Komisiou tých oprávnení, ktoré nemajú ekonomické subjekty súkromného práva, a z tohto dôvodu mala Komisia vykonávať osobitné právomoci, ktoré jej zveruje finančné nariadenie, tak, aby sa predišlo alebo zmiernila škoda, ktorú ako informovaná o veci spôsobila tretím osobám.

134 Komisia mohla zaplatiť Helmico vykonaním prevodu na zvláštny účet, na ktorý bola žalobkyňa splnomocnená, podobne ako zaplatenie 200 000 EUR, ktoré uskutočnila v septembri 1999. Komisia tak mohla splniť svoju zmluvnú povinnosť voči Helmico a tiež svoju mimozmluvnú povinnosť pozostávajúcu zo zabránenia vzniku škody žalobkyni. V tomto prípade by každé konanie vymáhania pohľadávok vykonané správcom konkurznej podstaty Helmico bolo vedené voči žalobkyni a nie voči Komisii, pretože žalobkyňa vybrala prostriedky z účtu Helmico.

135 Z týchto dôvodov žalobkyňa tvrdí, že Komisia je povinná nahradiť škodu, ktorú jej spôsobila svojím rozhodnutím pozastaviť platby Helmico.

136 Komisia namieta proti tvrdeniu žalobkyne. V prvom rade sa domnieva, že pokiaľ určí, že je opodstatnené pozastaviť platby, odmietnuť zaplatiť alebo vymáhať sumy už zaplatené na základe zmluvy, nemá povinnosť starostlivosti voči tretím osobám. Ďalej je toho názoru, že aj keby tomu tak bolo, v prejednávanom prípade preukázala primeranú starostlivosť. Nakoniec uvádza, že žalobkyňa nepreukázala existenciu príčinnej súvislosti medzi uvedeným zavinením a škodou, ktorá jej údajne vznikla.

137 Komisia sa domnieva, že ak sa rozhodne pozastaviť alebo vymáhať pohľadávky, má ako uschovávateľ verejných prostriedkov určité povinnosti, ktoré nemajú ekonomické subjekty súkromného práva. Komisia podlieha pravidlám, ktoré sa nevzťahujú na ekonomické subjekty. Tieto pravidlá ju *a fortiori* zbavujú povinnosti zohľadniť finančné záujmy tretích osôb, ako sú subdodávatelia, pokiaľ skúma, či je vhodné vykonávať právomoci, ktoré má na základe finančného nariadenia.

138 Aj keby bolo opodstatnené sa domnievať, že Komisia je povinná zohľadniť záujmy žalobkyne pri skúmaní, či je vhodné pozastaviť platby Helmico — pričom nejde o takýto prípad — tvrdí, že v každom prípade konala odôvodnene. Správa z auditu naznačuje, že Helmico sa dopustila závažného podvodu. Tento podvod, ktorý pozostával z faktúrovania prác, ktoré nikdy neboli vykonané, bol dôležitý a mal priamy dopad na výšku súm, ktoré mala Helmico právo žiadať na základe zmluvy. Rozhodnutie Komisie teda nemožno kvalifikovať ako neprimerané.

139 Pokiaľ ide o príčinnú súvislosť, Komisia uvádza, že ak by zaplatila zostatok sumy údajne dlhovanej Helmico, nebolo by vôbec isté, že táto suma by bola prevedená žalobkyni. Ak by zaplatila sumy údajne dlhované Helmico priamo žalobkyni, podstúpila by, keďže neexistuje zmluvná povinnosť takto konať, riziko, že bude

uznaná za dlžníčku Helmico a za zodpovednú za neoprávnené uprednostnenie určitého veriteľa, to znamená žalobkyne. Vystavila by sa tak riziku povinnosti zaplatiť dvakrát jeden dlh, ak by sa likvidátor rozhodol vymáhať pohľadávky Helmico.

— Posúdenie Súdom prvého stupňa

140 Z písomností predložených žalobkyňou vyplýva, že správanie vytýkané Komisii je pozastavenie platieb Helmico. Protiprávnosť tohto správania Komisie pozostáva z nedostatku primeranej starostlivosti, aby sa uistila, že nepoškodzuje tretiu osobu, alebo aby nahradila škodu, ktorá tretej osobe vznikla.

141 Súd prvého stupňa v prvom rade uvádza, že žalobkyňa sa obmedzuje na tvrdenie, že povinnosť starostlivosti existuje bez toho, aby o tom predložila dôkaz, právnu argumentáciu na podporu svojho tvrdenia alebo spresnila zdroj a rozsah tejto povinnosti. Súd prvého stupňa sa domnieva, že veľmi nejasné odvolanie na všeobecné zásady mimozmluvnej zodpovednosti za zavinenie platné v systémoch občianskeho práva a na zásady mimozmluvnej zodpovednosti založené na nedbanlivosti platné v anglo-saských systémoch neumožňuje preukázať existenciu povinnosti Komisie zohľadniť pri prijatí rozhodnutia týkajúceho sa pozastavenia platieb v rámci svojich zmluvných vzťahov záujmy tretích osôb. Rovnakú úvahu možno uplatniť na uvedenú povinnosť Komisie previesť peniaze na účet, na ktorý je žalobkyňa splnomocnená. Súd prvého stupňa tiež konštatuje po vzore Komisie, že žalobkyňa nepreukázala existenciu príčinnej súvislosti medzi uvedeným porušením povinnosti a údajnou škodou. Vzhľadom na predchádzajúce sa Súd prvého stupňa domnieva, že štvrtý žalobný dôvod je potrebné zamietnuť ako nedôvodný.

142 Z predchádzajúceho vyplýva, že tretí a štvrtý žalobný dôvod žalobkyne, založené na systéme mimozmluvnej zodpovednosti, je potrebné zamietnuť.

O návrhu dôkazu

143 Samostatným podaním podaným do kancelárie Súdu prvého stupňa 20. decembra 2004 žalobkyňa podala návrh podľa článku 68 ods. 1 rokovacieho poriadku, v ktorom navrhla, aby pán W, správca žalobkyne, podal svedectvo o obsahu stretnutia, ktoré sa konalo 2. októbra 1998 medzi žalobkyňou a úradmi Komisie.

144 Vo svojich pripomienkach k návrhu na výsluch svedka, podaných do kancelárie Súdu prvého stupňa 3. februára 2005, Komisia nenamieta proti výsluchu pána W, ak pán K a pani H, zastupujúci na tomto stretnutí Komisiu, budú tiež vypočutí.

145 Podľa článku 68 Rokovacieho poriadku Súd prvého stupňa môže na návrh účastníkov alebo bez návrhu nariadiť dokazovanie určitých skutočností výsluchom svedkov. Nevyhnutnosť takéhoto dôkazného prostriedku je potrebné posúdiť vzhľadom na skutočnosti významné pre riešenie sporu a závisí na možnosti Súdu prvého stupňa primerane rozhodnúť na základe návrhov, žalobných dôvodov a tvrdení uvedených tak počas písomnej, ako aj ústnej časti konania a vzhľadom na predložené dokumenty [pozri v tomto zmysle rozsudok Súdu prvého stupňa z 20. júna 2001, Ruf a Stier/ÚHVT (Image „DAKOTA"), T-146/00, Zb. s. II-1797, bod 65].

146 Žalobkyňa zdôvodňuje svoj návrh nedostatkom písomných dôkazov o obsahu tohto stretnutia. Podľa nej svedectvo pána W by umožnilo objasniť skutkové okolnosti týkajúce sa na jednej strane zámerov žalobkyne pokračovať v prebiehajúcich projektoch a jednak reakcií zamestnanca Komisie vzhľadom na prípadné zastavenie prác po uvedenom stretnutí.

147 Žalobkyňa uvádza obsah možného svedectva pána W. Toto svedectvo by preukázalo, že „úrady Komisie nástojili na dokončení ruského projektu a pán W bol pripravený na to, že žalobkyňa bude pokračovať vo výkone ruskej zmluvy, ak je pravdepodobné, že jej bude zaplatené za vykonanú prácu a nahradené vynaložené náklady".

148 Následné skutočnosti podporujú informácie získané z tohto svedectva a Komisia nenamieta proti uvedenému výkladu skutkových okolností, čo poukazuje na dôkaznú hodnotu svedectva. Hoci s poľutovaním, aj pri uznaní, že obsah uvedeného svedectva predstavuje dokázanú skutočnosť, preukazuje to navyše, že medzi žalobkyňou a Komisiou existoval spoločný záujem na tom, aby žalobkyňa dokončila ruský a moldavský projekt a dostala zaplatené za svoju prácu napriek problémom s Helmico. Okrem toho vo svetle ostatných prvkov spisu je existencia takéhoto záujmu medzi oboma stranami nepochybná. To však nepostačuje na preukázanie existencie informácií, ktoré by boli presné, zhodujúce sa, neviažuce sa na splnenie žiadnej podmienky a poukazovali na to, že Komisia sa zaviazala zaplatiť od tohto dňa priamo žalobkyni.

149 Z predchádzajúceho vyplýva, že riešenie sporu však nemôže závisieť len od tohto svedectva a Súd prvého stupňa môže primerane rozhodnúť na základe návrhov, žalobných dôvodov a tvrdení uvedených tak počas písomnej, ako aj ústnej časti konania a vzhľadom na predložené dokumenty. Návrh žalobkyne na výsluch svedka sa preto zamieta.

150 Z predchádzajúcich úvah ako celku vyplýva, že uvedenú ujmu nemožno pripísať inštitúcii alebo orgánu Spoločenstva. Za týchto podmienok je potrebné žalobu zamietnuť v celom rozsahu ako nedôvodnú bez toho, aby bolo treba skúmať, či sú v prejednávanom prípade splnené iné podmienky vzniku mimozmluvnej zodpovednosti Spoločenstva.

O trovách

151 Podľa článku 87 ods. 2 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý nemal vo veci úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté.

152 Keďže žalobkyňa nemala vo svojich návrhoch úspech, je opodstatnené zaviazať ju na náhradu vlastných trov konania a na náhradu trov konania, ktoré vznikli Komisii, v súlade s návrhom, ktorý podala.

Z týchto dôvodov

SÚD PRVÉHO STUPŇA (piata komora)

rozhodol a vyhlásil:

1. **Žaloba sa zamieta.**

2. Žalobkyňa je povinná nahradiť trovy konania.

Vilaras Martins Ribeiro Jürimäe

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 16. novembra 2006.

Tajomník

E. Coulon

Predseda komory

M. Vilaras